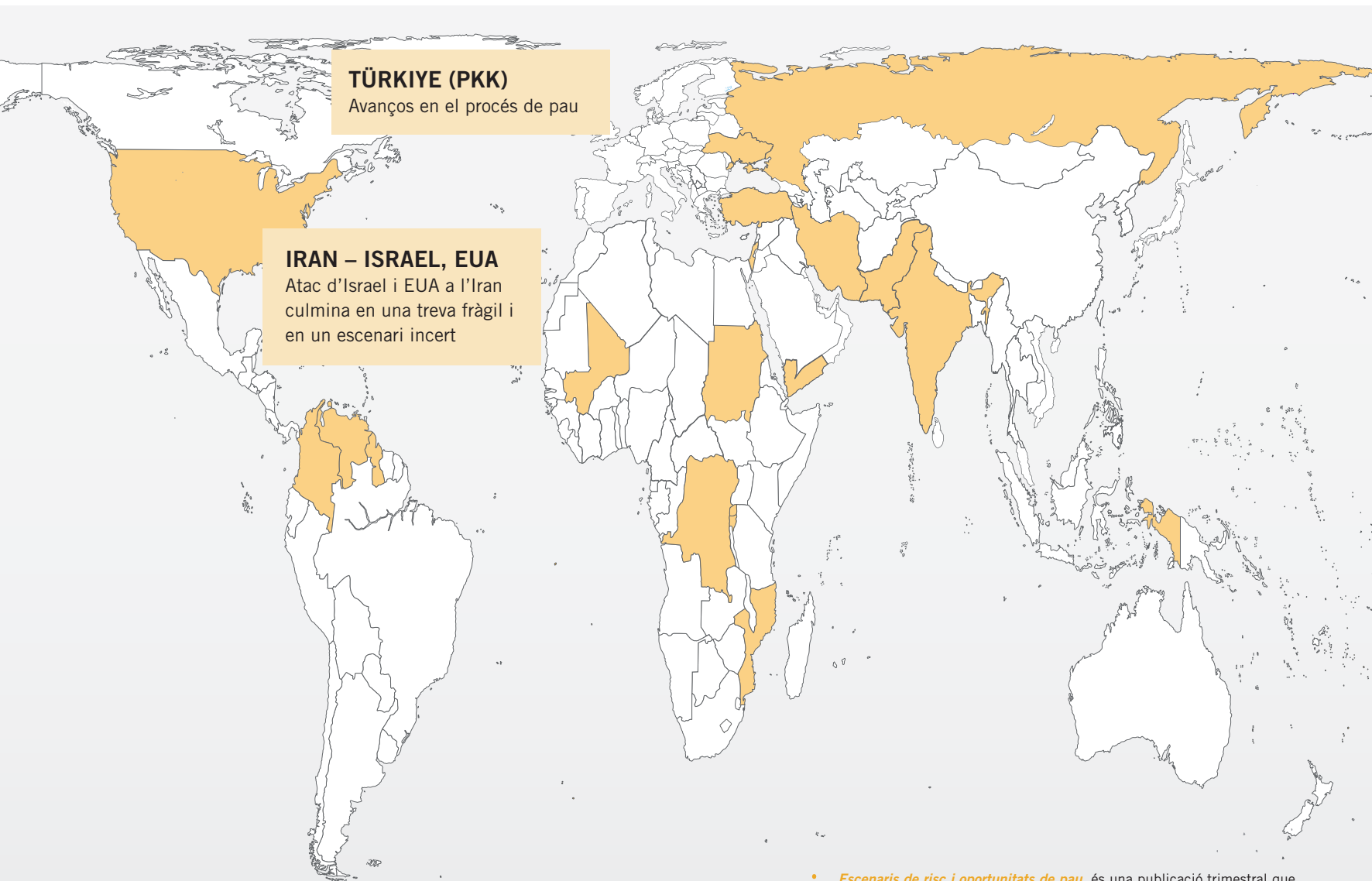

Escenaris de risc i oportunitats de pau

Juliol de 2025

ecp escola de
cultura de pau

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

TÜRKIYE (PKK)

Avanços en el procés de pau

IRAN – ISRAEL, EUA

Atac d'Israel i EUA a l'Iran culmina en una treva fràgil i en un escenari incert

Altres casos analitzats en aquesta edició:

ÀFRICA

Burundi
Kenya
Malí
Moçambic
RDC – Rwanda
Sudan

AMÈRICA

Colòmbia
Veneçuela – Guyana

ÀSIA I EL PACÍFIC

Índia – Pakistan
Indonèsia (Papua Occidental)

EUROPA

Rússia – Ucraïna

ORIENT MITJÀ

Iemen
Israel – Palestina

Amb el suport de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya

- **Escenaris de risc i oportunitats de pau** és una publicació trimestral que
- analitza contextos de conflicte, processos de pau o qüestions de l'agenda
- internacional en què conflueixen dinàmiques de risc o d'oportunitat per
- a la construcció de pau. Aquest número abasta el període entre abril i el
- 7 de juliol de 2025.

Escenaris de risc i oportunitats de pau és una publicació trimestral que analitza contextos de conflicte, processos de pau o qüestions de l'agenda internacional en què conflueixen dinàmiques de risc o d'oportunitat per a la construcció de pau. És una eina analítica que integra la perspectiva de gènere interseccional i que pretén ser un recurs útil per a actors educatius i polítics i la ciutadania en el seu conjunt, contribuint a la comprensió d'aquests contextos i a l'acció primerenca. Aquest número abasta el període entre abril i el 7 de juliol de 2025.

Casos destacats:

IRAN – ISRAEL, EUA: Atac d'Israel i EUA a l'Iran culmina en una treva fràgil i en un escenari incert

TÜRKIYE (PKK): Avanços en el procés de pau

Altres casos analitzats en aquesta edició:

ÀFRICA

BURUNDI: El governamental CNDD-FDD guanya les eleccions legislatives enmig d'una escalada de la violència i impactes del canvi climàtic

KENYA: Moren desenes de persones en les protestes per commemorar l'aniversari de les mobilitzacions del 2024

MALÍ: La Junta Militar consolida el seu poder enmig del continu deteriorament de la situació de seguretat al país

MOÇAMBIC: Avanços en el procés de diàleg nacional mentre persisteix la violència a Cabo Delgado

RDC – RWANDA: Acord de pau mediat per EUA i Qatar

SUDAN: Actors de la comunitat internacional tracten de reactivar les iniciatives de diàleg de pau

AMÈRICA

COLÒMBIA: Comuneros del Sur fa entrega d'armament al Govern mentre augmenta la violència política al país

VENEÇUELA – GUYANA: S'incrementa la tensió bilateral per l'elecció de representants de la Guayana Esequiba en els comicis parlamentaris a Veneçuela

ÀSIA I EL PACÍFIC

ÍNDIA – PAKISTAN: Tots dos països se situen a la vora d'un conflicte armat a gran escala

INDONÈSIA (PAPUA OCCIDENTAL): S'incrementa la violència per part de l'Exèrcit i el grup armat OPM

EUROPA

RÚSSIA – UCRAÏNA: Moscou intensifica la seva ofensiva militar

ORIENT MITJÀ

IEMEN: Reobertura de carreteres clau després d'anys de bloqueig en les negociacions

ISRAEL – PALESTINA: Noves perspectives d'alto el foc a Gaza, mentre s'agreugen crims d'Israel a la Franja

El secretari general de l'ONU, António Guterres, va reiterar la urgència de solucions diplomàtiques i no militars a la crisi entre l'Iran, Israel i EUA. Font: UN Photo / Manuel Elías

IRAN – ISRAEL, EUA

Atac d'Israel i EUA a l'Iran culmina en una treva fràgil i en un escenari incert

La decisió d'Israel de llançar un atac massiu contra l'Iran el 13 de juny, secundat dies després per EUA, obre un episodi de confrontació sense precedents a l'Orient Mitjà. Les hostilitats, que van ser batejades a nivell mediàtic com la “guerra dels 12 dies”, van desembocar a finals de juny en una treva fràgil i en un escenari ple d'incerteses. A més de les incògnites i elements de risc que persisteixen –i que amenacen de derivar en més inestabilitat i nous enfrontaments armats a la regió–, l'ofensiva israeliana-estatunidenca va tornar a posar en evidència les vulneracions a les normes del dret internacional i la perillosa normalització de l'ús de la força en el sistema global. Suposadament, l'acció israeliana pretenia destruir el programa nuclear i de míssils balístics de l'Iran sota l'argument que la república islàmica estava *advertint* d'aconseguir l'arma nuclear. Però Israel no va oferir evidències al respecte i tampoc hi va haver cap provocació o acció iraniana que justificués la seva ofensiva, per la qual cosa el seu intent per presentar-la com un atac preventiu va rebre innumbrables crítiques. **Veus expertes de l'ONU van insistir que els atacs israelians constitueixen una violació flagrant de la Carta de Nacions Unides**, que prohibeix l'amenaça o l'ús de la força apel·lant a una

autodefensa preventiva davant suposades amenaces de proliferació nuclear o terrorisme. L'Organització Internacional per a l'Energia Atòmica (OIEA) també va subratllar que les accions militars contra instal·lacions atòmiques comportaven riscos inacceptables per a la seguretat regional i internacional, a més d'exposar a conseqüències catastròfiques a nivell mediambiental. Les Convencions de Ginebra també prohibeixen els atacs contra instal·lacions nuclears. Malgrat aquests arguments i als públics qüestionaments a l'estratègia d'Israel, EUA es va sumar activament a la seva ofensiva, també de manera il·legal, sense apel·lar a una resolució del Consell de Seguretat de l'ONU i sense sotmetre tampoc la seva iniciativa armada a una validació pel Congrés estatunidenc. Les accions d'Israel i EUA van motivar expressions d'alarma de, entre d'altres, **el secretari general de l'ONU, que va alertar sobre les conseqüències en la pau i seguretat internacionals i va reiterar la urgència d'apostar per solucions diplomàtiques i no militars**. No obstant això, almenys a curt termini, les perspectives de la diplomàcia nuclear semblaven severament afectades a causa de les hostilitats.

La guerra dels 12 dies

L'acció israeliana iniciada el 13 de juny contra la república

islàmica va involucrar una agressiva campanya aèria que va tenir com a principals objectius les instal·lacions nuclears, la infraestructura balística, i nombrosos alts càrrecs militars i científics iranians involucrats en el programa atòmic. Israel va llançar més de 360 atacs a tot el país –27 províncies iranians es van veure afectades– i va assolir amb especial virulència la capital, Teheran, obligant desenes de milers de persones a fugir de la ciutat. La campanya del Govern de Netanyahu, batejada per Israel com *Rising Lion* (Lleó Creixent), també va tenir entre els seus objectius infraestructura energètica, diversos ministeris i edificis governamentals, l'agència de radiotelevisió pública i la presó d'Evin, en la qual romanen detingudes nombroses figures de la dissidència política iranià. Israel va voler presentar l'atac a aquest centre penitenciari com una denúncia a un “símbol de la tirania del règim”, però la major part de les 70 persones mortes en l'atac israelià a la presó d'Evin van ser funcionaris, persones empresonades i familiars que es trobaven de visita. Alguns balanços apunten a més de 900 morts a l'Iran en aquest període. **Segons ACLED, més de 1.100 persones van morir a causa dels atacs israelians, de les quals almenys un 40% eren civils**, mentre que altres milers van resultar ferides. L'Iran va respondre a l'ofensiva israeliana amb el llançament de més d'un miler de drons i míssils contra Israel, en el marc d'una operació que va denominar *True Promise III* (Promesa Veritable III). Si bé s'estima que entre 80% i 90% d'aquests atacs van ser interceptats pels sistemes de defensa israeliana, almenys 36 míssils van colpejar Israel i van provocar la mort d'almenys 28 persones (en la seva majoria civils) i ferides a altres 3.000.

Després de 12 dies de confrontació, l'alto el foc es percep com a volàtil, en part per la falta d'un pla polític per abordar el conflicte de fons

El 19 de juny Donald Trump va anunciar que EUA estava valorant la seva implicació en la contesa i que es donava un termini de dues setmanes per prendre la decisió. Aleshores, els preparatius de l'acció militar ja estaven en marxa. El 22 de juny Washington va emprendre una sèrie d'atacs contra les instal·lacions nuclears iranians d'Isfahan, Natanz i Fordow. En aquesta última, construïda a gran profunditat i que suposadament albergava la major part de les reserves d'urani enriquit iranians, EUA va utilitzar bombes de gran magnitud. Teheran va advertir que respondria a l'ofensiva de Washington i, el 23 de juny, va llançar un anunciat atac amb míssils contra la base estatunidenca d'al-Udeid, a Qatar, que va ser àmpliament interceptat per les forces qatarianes i estatunidenques. Després d'aquests intercanvis, el 24 de juny Trump va anunciar un alto el foc “complet i total” entre Israel i l'Iran. Els enfrontaments entre Israel i l'Iran van continuar durant unes hores, però la treva va acabar entrant en vigor enmig de reivindicacions de “victòria històrica”, tant de Netanyahu com del president iranià. La situació, però, continua sent inestable i la treva es percep com altament volàtil. En part, per la falta d'un pla polític per garantir el manteniment de l'alto el foc i per abordar el conflicte de fons entre l'Iran -Israel, EUA.

Futur incert

L'ofensiva israeliana contra la república islàmica va dinamitar les negociacions en curs al voltant del programa nuclear iranià, dos dies abans de la celebració d'una nova ronda de contactes diplomàtics que estava prevista per al 15 de juny a Qatar. A principis del 2025 s'havien posat en marxa converses entre EUA i l'Iran amb la mediació qatari. Aquest diàleg es donava en un **rerefons de progressiu deteriorament en la implementació de l'acord entorn del programa nuclear iranià** –Pla d'Acció Integral Conjunt, JCPOA, per les seves sigles en anglès– subscrit el 2015 per EUA, l'Iran, França, Regne Unit, Rússia, la Xina i Alemanya. La posada en marxa de l'acord s'havia vist afectada el 2018 per la decisió de Donald Trump durant el seu primer mandat –alentida pel Govern israelià de Netanyahu– de retirar EUA de l'acord assolit pel seu predecessor, Barack Obama, i reinstal·lar sancions contra l'Iran, en el marc de la seva estratègia de “màxima pressió” a la república islàmica. Des d'aleshores, l'Iran s'havia distanciat progressivament del compliment de les seves obligacions segons el pacte i els inspectors de l'OIEA havien constatat, entre altres coses, majors nivells d'enriquiment d'urani –fins a un 60%– molt per sobre dels

establerts en l'acord. El 12 de juny, la junta de l'OIEA va aprovar una moció de censura contra l'Iran per les seves activitats nuclears, per primera vegada en 20 anys, per vulnerar les seves obligacions en el marc del Tractat de No Proliferació nuclear. Malgrat això, no s'havien verificat accions de l'Iran per fer el pas –indispensable per aconseguir armes nuclears– de *weaponization* o militarització de les seves capacitats nuclears (a través de la miniaturització i acoblament del material atòmic en el seu sistema de míssils). La mateixa CIA i l'OIEA havien confirmat que no hi havia indicis que l'Iran hagués activat un pla per desenvolupar armes nuclears. Cal destacar que mentre l'Iran és signatari del Tractat de No Proliferació Nuclear i s'ha sotmès a inspeccions de l'OIEA, Israel no és subscriptor d'aquest tractat i, tot i que no el reconeix públicament, és àmpliament assumida la seva possessió d'arsenals nuclears.

Després de la suspensió de les hostilitats de la “guerra dels 12 dies” persistien una sèrie d'incògnites. Una d'elles és l'extensió real del dany al programa nuclear iranià. Tot i que Trump es va vanagloriar d'haver “obliterated totalment i completament” el programa atòmic de la república islàmica, ja a finals de juny es van evidenciar dubtes i especulacions sobre el nivell d'afectació a les instal·lacions atacades i, de manera especial, sobre el destí de les reserves d'urani enriquit de l'Iran, que podrien haver estat traslladades i ocultades per Teheran abans de l'ofensiva. A finals de juny, el director de l'OIEA va admetre que no hi havia claredat sobre el parador d'uns 400 quilos d'urani enriquit al 60% per la república islàmica i va assegurar que malgrat els severos danys infligits a les seves instal·lacions, **l'Iran podia reactivar**

les seves activitats nuclears en un termini de mesos. Malgrat la mort de nombrosos científics iranians en els atacs d'Israel, la república islàmica ha assolit un ampli coneixement del cicle nuclear i això no sembla reversible. Aquest diagnòstic coincideix amb el de fonts de la mateixa intel·ligència estatunidenca que van constatar que malgrat el significatiu dany provocat per l'acció militar, l'ofensiva només hauria alentit –no eliminat– el programa atòmic iranià. La possibilitat d'una represa dels atacs i/o d'una nova confrontació armada, per tant, seguia oberta. Washington ha advertit que reprendria les seves accions militars si l'Iran decideix tornar a posar en marxa el seu programa d'enriquiment d'urani. Teheran, mentrestant, ha continuat reivindicant el seu dret a desenvolupar un programa nuclear i, a finals de juny, va decidir suspendre la seva cooperació amb l'OIEA. La república islàmica no desitja un escrutini d'inspectors de l'agència a les seves activitats nuclears i ha llançat dures crítiques al director de l'OIEA. Analistes suggereixen que a l'Iran li interessa mantenir l'ambigüitat sobre les seves activitats nuclears, mentre que Trump insisteix en la seva narrativa d'una victòria sense embuts, per alimentar la idea d'infal·libilitat del seu Govern i perquè una lectura diferent obligaria EUA a plantejar-se una nova intervenció militar de resultats incerts a l'Orient Mitjà.

Més enllà dels impactes immediats de l'atac israelià-estatunidenc sobre l'Iran i el nivell de destrucció física de les seves capacitats atòmiques, les hostilitats també repercutiran en les perspectives de negociació nuclear. Alguns analistes han destacat que l'ofensiva dels EUA suposa un punt de no retorn, en alterar les bases sobre les quals s'ha construït l'arquitectura de no proliferació nuclear respecte a l'Iran i alentir les possibilitats que la república islàmica persegueixi l'adquisició d'una arma atòmica. En aquesta línia s'ha pronunciat, Enrique Mora, negociador de la UE sobre el dossier nuclear iranià fins a principis de 2025, subratllant que encara que l'Iran no abandoni el Tractat de No Proliferació Nuclear, l'ofensiva previsiblement afectarà de manera determinant la seva voluntat política d'acceptar les inspeccions a les seves instal·lacions nuclears. Més encara, l'atac llançat per Trump confirmaria que la diplomàcia nuclear és reversible i vulnerable als canvis de govern a Washington i podria encoratjar Teheran cap a la consecució d'armes atòmiques sota una lògica estratègica: evitar nous bombardejos al país. Altres veus subratllen, però, que el lideratge iranià està lluny de ser monolític i apunten que en el nou context algunes veus podrien apostar per una via pragmàtica i insistir que la via de la diplomàcia és l'única alternativa per aconseguir una certa estabilitat. En declaracions a principis de juliol, el president iranià, Masoud Pezeshkian, es va mostrar disposat a una via dialogada amb EUA per abordar la

L'atac dels EUA és percebut per analistes com un punt de no retorn, que afectarà de manera decisiva les perspectives d'una negociació sobre el programa nuclear iranià

crisi. El que sí que sembla clar és que, difícilment, l'Iran acceptarà les condicions que pretén imposar Washington i que suposarien un abandonament total de les seves activitats atòmiques, fins i tot per a finalitats civils.

A aquestes perspectives se suma l'incert accionar d'Israel, tenint en compte les seves posicions maximalistes i que el propòsit de Netanyahu en la seva ofensiva contra la república islàmica sembla transcendir l'objectiu del programa nuclear. El mateix primer ministre israelià ha admès la seva ambició de redibuixar el mapa d'Orient Mitjà i des d'Israel s'han fet explícites les aspiracions de canvi de règim a l'Iran a través d'apel·lacions a la població iranià perquè s'aixequi contra les seves autoritats. El Govern israelià podria intentar avançar la seva agenda i intentar consagrar una posició de força i domini estratègic a la regió, aprofitant el context internacional favorable als seus interessos, atès el marc d'impunitat davant les seves accions –en particular el genocidi a Gaza– i el moment de vulnerabilitat de Teheran i el debilitament de múltiples actors regionals de la seva òrbita d'influència –Hamas, Hezbollah, el Govern de Bashar al-Assad a Síria–, en bona part com a resultat de les accions militars israelianes en els últims mesos. Respecte al futur del règim iranià, almenys en l'immediat, no s'han identificat protestes contra les autoritats. Les mobilitzacions populars han retut homenatge a les víctimes dels atacs israelians. En paral·lel, el Govern ha intensificat la repressió i càstigs contra els presumptes col·laboradors amb Israel.

En aquest escenari crític, Europa ha tornat a quedar en evidència com un actor dividit i dubitatiu a l'hora de posicionar-se com un actor internacional rellevant. Després de la retirada dels EUA del JCPOA, els tres països europeus subscriptors del pacte s'havien mantingut com a principals interlocutors en les negociacions amb la república islàmica. Els països de l'anomenat E3 – Regne Unit, França i Alemanya– però, amb prou feines havien tingut informació o marge d'influència en els contactes establerts el 2025 entre l'Iran i els EUA, liderats per la part estatunidenca per l'enviat especial de Trump per a l'Orient Mitjà, Steve Witkoff. A més, segons informacions de premsa, Europa va ser alertada tot just unes poques hores d'antelació dels atacs d'Israel i EUA contra l'Iran. La reunió de l'E3 i representants iranians a Ginebra en plena crisi, el 20 de juny, no va oferir resultats, mentre s'evidenciava la diversitat de postures davant l'ofensiva militar israeliana i els dobles rasers a l'hora de defensar la legalitat internacional. França va qualificar obertament l'atac com a il·legal, Regne Unit va optar per una resposta ambigua i Alemanya el va recolzar de manera contundent en boca del seu primer ministre, qui va assegurar que "Israel estava fent la feina bruta en nom de tots".

TÜRKIYE (PKK)

Avanços en el procés de pau

El procés de pau iniciat el 2024 entre Türkiye i el grup armat kurd PKK continua avançant, amb l'inici del desarmament per part del PKK i amb preparatius per a la creació d'una comissió parlamentària que supervisi l'evolució del procés de pau i abordi qüestions relatives a aquest. El líder del PKK, Abdullah Öcalan –a la presó des del 1999– va assenyalar que el procés de pau entrava en una nova fase. Així ho va comunicar la delegació del partit prokurd DEM –actor polític amb un paper d'intermediació en el procés de diàleg–, després d'una **nova reunió** el 6 de juliol amb el líder del PKK, la sisena en el que va de procés. A la reunió entre la delegació i Öcalan li va seguir una reunió entre la delegació i el president de Türkiye, Recep Tayyip Erdogan, el 7 de juliol, la segona des de la trobada mantinguda el 10 d'abril –que havia estat la primera trobada entre Erdogan i un partit prokurd en una dècada. En la reunió amb Erdogan hi van assistir també el vicepresident de l'AKP i el director dels serveis d'intel·ligència (MIT). Segons el DEM, durant la reunió es va subratllar la **voluntat mútua** d'avançar en el procés. Al tancament d'aquesta publicació (7/07/2025) estava prevista un acte d'inici del desarmament **l'11 de juliol** a la província de Suleimaniya (nord d'Iraq), **presentada com a gest de bona voluntat** i que inclou destrucció d'armes per diverses desenes de combatents del PKK. La planificació de l'acte es va reajustar dies abans **per motius de seguretat**. Es preveia la participació de diverses desenes de participants de Turquia i internacionals, d'àmbit polític i de la societat civil. Previ a l'inici del desarmament, el cap de la intel·ligència de Türkiye (MIT), Ibrahim Kalin, va mantenir reunions amb diversos alts càrrecs de l'**'Administració kurda del nord d'Iraq**, el govern i líders polítics del qual exerceixen un paper de suport al procés de pau, incloent-hi la fase del desarmament. Estaven previstes reunions també de Kalin amb alts càrrecs **a Bagdad sobre qüestions relatives a la logística del desarmament**. Es preveia la supervisió del desarmament per part d'autoritats de Türkiye, del Govern de la Regió del Kurdistan (KRG, nord de l'Iraq) i de l'Iraq. El lideratge del PKK havia advertit a principis de juliol sobre **obstacles al procés de dissolució** del grup per part d'alguns sectors del Govern.

L'inici del desarmament segueix a l'històric anunci del PKK de finalització de la lluita armada i dissolució de l'organització. La decisió va ser presa en el seu 12è congrés, celebrat entre el 5 i 7 de maig, i va ser **anunciada el 12 de maig**. Prèviament, l'1 de març el PKK ja havia anunciat un alto el foc unilateral i recolzat en la seva totalitat la crida d'Öcalan del 27 de febrer de 2025 en què cridava el grup armat a convocar un congrés, depositar les armes i dissoldre's, en el marc d'una visió de solució basada en la pau, una societat democràtica i obertura de l'espai polític.

L'inici del desarmament segueix a l'històric anunci del PKK de finalització de la lluita armada i dissolució de l'organització

Un altre pas rellevant en l'actual procés de pau són els preparatius en marxa encaminats a l'establiment d'una comissió al Parlament de Türkiye que pugui abordar el procés de pau i en la qual participin representants dels diferents partits polítics. En els últims mesos i setmanes recents es van incrementar les discussions al respecte. Entre altres passos, **el president del Parlament, Numan Kurtulmus es va reunir** el 24 de juny amb representants de sis partits polítics, incloent-hi el governamental AKP, el seu soci ultranacionalista MHP, el principal partit opositor CHP i el prokurd DEM, per abordar qüestions com l'estructura, base legal i calendari de la futura comissió. El partit prokurd DEM ha defensat en aquests últims mesos que la comissió s'estableixi abans del recés parlamentari d'estiu. A finals de juny va transcendir que el Parlament **retardava l'inici del seu període de pausa**, pels preparatius per a la creació de la comissió. Des de l'inici del procés, actors com el líder del PKK, el partit prokurd DEM i el principal partit opositor, CHP, han cridat a atorgar al Parlament un paper rellevant en el procés de diàleg. S'espera l'aprovació de la comissió amb ampli suport polític.

Oportunitat històrica

El procés de diàleg va començar a **desplegar-se en l'esfera pública l'octubre del 2024** i en **mesos següents** es van anar produint diversos passos. Els nous passos, incloent-hi la històrica decisió del PKK, consoliden el procés i posen de manifest l'existència d'una històrica oportunitat de pau per a la qüestió kurda, no exempta de riscos, com recull l'**informe Alerta 2025**. Continuen interrogants relatius a l'abast i abordatge de demandes històriques relatives a la qüestió kurda, com són drets lingüístics i culturals, garanties de participació política i descentralització, així com incertesa relacionada amb les dinàmiques de repressió interna incloent **contra el principal partit opositor, CHP**. Està per veure també com es continuarà desplegant el desarmament i com s'abordarà i materialitzarà una eventual reintegració dels combatents del PKK i resoldrà la situació dels membres del PKK a la presó. Actors diferents continuen usant llenguatges i èmfasi diferents amb relació al procés (referit com a "Türkiye sense terrorisme", per la coalició governamental, enfront de "procés de pau i societat democràtica" pel PKK). En relació a l'alliberament de persones preses, el Govern va aprovar a principis de juny un **paquet de reforma judicial** ("10è paquet de reformes") que introdueix canvis en l'elegibilitat a la llibertat condicional, execució de sentències i condicions de presó. No obstant, la reforma va ser **criticada pel partit prokurd DEM** i el moviment kurd per deixar fora els qui estan condemnats sota la llei antiterrorista, i amb això milers d'activistes i polítics

kurds. Històricament, organitzacions de drets humans locals i internacionals han denunciat la vaguetat dels càrrecs sota aquesta llei i el seu ús per reprimir llibertat d'expressió, associació i reunió pacífica. Representants del DEM van assenyalar que el Ministeri de Justícia va anunciar l'aprovació d'un **11è i un 12è paquet de reformes** judicials a l'octubre, que esperaven a altres presos, a qui deixin les armes, persones a l'exili i altres persones afectades pel conflicte. Existeix també preocupació per la **manca de transparència del procés i crides** a construcció de memòria històrica, rendició de comptes, reparació i reconciliació.

Malgrat els interrogants i diferents enfocaments, el procés continua aglutinant suport dels seus principals actors protagonistes i recolzament polític i social. Segons una enquesta de maig publicada al juny pel centre de recerca Rawest, gairebé **dos terços de la població** a Türkiye dona suport al procés de pau, un increment respecte al 45% al juny. Entre població d'origen kurd, el suport s'eleva fins al 80%. No obstant això, l'enquesta també assenyalava percepcions de fragilitat del procés. Actors del moviment kurd, organitzacions de drets humans i de construcció de pau continuen mobilitzades en suport a la construcció de memòria i diàleg, incloent-hi **familiars de soldats i del PKK**.

ÀFRICA

BURUNDI: El governamental CNDD-FDD guanya les eleccions legislatives enmig d'una escalada de la violència i impactes del canvi climàtic

KENYA: Moren desenes de persones en les protestes per commemorar l'aniversari de les mobilitzacions del 2024

MALÍ: La Junta Militar consolida el seu poder enmig del continu deteriorament de la situació de seguretat al país

MOÇAMBIQUE: Avanços en el procés de diàleg nacional mentre persisteix la violència a Cabo Delgado

RDC – RWANDA: Acord de pau mediat per EUA i Qatar

SUDAN: Actors de la comunitat internacional tracten de reavivar les iniciatives de diàleg de pau

BURUNDI

El governamental CNDD-FDD guanya les eleccions legislatives enmig d'una escalada de la violència i impactes del canvi climàtic

El partit que ostenta el poder al país, el **CNDD-FDD**, **aconsegueix una victòria** del 96,5% dels vots en les eleccions legislatives celebrades el 5 de juny, obtenint tots els escons del Parlament, enmig d'una campanya marcada per la repressió de l'oposició i la reducció de l'espai polític. Al seu torn, l'oposició ha qualificat el procés electoral de fraudulent i observadors han denunciat nombroses irregularitats. No obstant, el 20 de juny el **Tribunal Constitucional va ratificar els resultats** i va rebutjar les al·legacions presentades pels partits opositors, deixant fora del Parlament la presència de l'oposició política. Membres del Congrés Nacional per la Llibertat (CNL), el principal partit opositor que des del 2023 es troba suspès per irregularitats, i al qual se li va prohibir presentar-se, va denunciar votacions múltiples i forçades, així com “impediments d'accés” i “empresonaments arbitraris” dels seus observadors. El 2024 el líder històric del CNL, Agathon Rwaswa –antic líder de la rebel·lió hutu durant la guerra civil que va assolir el país entre el 1993 i el 2025 que va causar més de 300.000 víctimes mortals– va ser relegat en el lideratge del CNL per Nestor Girukwishaka, pròxim al CNDD-FDD, segons

diverses anàlisis, cosa que va dividir el partit. Rwaswa, líder de la nova coalició Burundi Bwa Bose, va anunciar el boicot electoral donat el clima de persecució de l'oposició, les accions i amenaces de les joventuts del CNDD-FDD, les milícies Imbonerakure, contra els simpatitzants i membres dels diferents partits opositors.

Representants de partits opositors Congrés de Patriotes i UPRONA, entre d'altres, van denunciar nombroses irregularitats. Analistes des de l'anonimat van assenyalar que el país s'enfronta a una profunda crisi socioeconòmica, caracteritzada per diversos tipus d'escassetat, una inflació de més del 40% mensual i un creixent descontentament públic. El país porta gairebé tres anys paralitzat, en particular, per una greu escassetat de gasolina.

En paral·lel, en els últims mesos l'Exèrcit ha dut a terme importants operacions militars contra el grup armat Front d'Alliberament Nacional (FLN) a prop de la frontera amb Rwanda. **SOS Medias Burundi al maig**, va informar que l'Exèrcit va dur a terme dues ofensives contra l'FLN, a Kibira, província de Cibitoke, a prop de la frontera amb Rwanda, en les quals l'Exèrcit ha afirmat haver matat més de 100 combatents de l'FLN i perdut 10 soldats. Les autoritats van afirmar que les operacions contra l'FLN, que es va negar a integrar-se en els contingents burundesos desplegats a l'est de la República Democràtica del Congo (RDC) per combatre l'M23, formaven part d'un esforç més ampli per estabilitzar la frontera.

D'altra banda, cal destacar que **el canvi climàtic està provocant greus i periòdiques inundacions** en les immediacions del llac Tanganika, desplaçant milers de persones, propagant malalties com el còlera i deixant un dèficit d'ajuda urgent en un dels països més pobres i vulnerables del món. El llac Tanganika és conegut per les seves fluctuacions cícliques en el nivell de l'aigua, però aquestes s'han vist agreujades per l'escalfament global, segons Bernard Sindayihebura, especialista en planificació urbana i medi ambient de la Universitat de Burundi. Les temperatures superficials del segon llac més gran de l'Àfrica han augmentat de forma constant, cosa que ha provocat pluges més intenses i ha elevat les aigües del llac per sobre de la seva mitjana històrica des del 2018. Amb el llac crescut, el riu Ruzizi no hi pot desembocar, cosa que provoca inundacions persistents que inunden zones circumdants com Gatumba, a la costa nord. Aquesta situació es va agreujar el 2023. El 2024, les pluges torrencials, agreujades pel fenomen de "El Niño", van desplaçar gairebé 100.000 persones i es van cobrar nombroses vides, tot i que no s'han publicat xifres oficials. Els casos de còlera s'han disparat. Burundi es troba entre els països més pobres del món, ocupant el lloc 187 de 193 a l'IDH. L'ONU també l'inclou entre els 20 països més vulnerables al canvi climàtic. Sota la presidència de Donald Trump, el 83% dels projectes humanitaris dels EUA s'han suspès, i els programes relacionats amb el clima es troben entre els que corren més risc. Anteriorment, EUA proporcionava el 40% de l'ajuda que rebia el país, i cap altre país ha contribuït a cobrir la bretxa.

KENYA

Moren desenes de persones en les protestes per commemorar l'aniversari de les mobilitzacions del 2024

L'organització de drets humans **Amnistia Internacional** ha informat que almenys 16 persones van morir i altres 400 van resultar ferides en les manifestacions el 25 de juny en commemoració de les mobilitzacions del 2024 contra el controvertit projecte fiscal del Govern. La Kenyan National Commission on Human Rights va confirmar la mort de 19 persones per armes de foc, i al voltant de 500 ferits entre els manifestants i policia, així com sis incidents de violència sexual. El ministre d'Interior, Kipchumba Murkomen, va acusar els manifestants d'intentar un cop d'Estat. A aquestes declaracions s'hi ha sumat un clima d'indignació com a conseqüència d'altres suposades declaracions del ministre, en les quals feia **una crida als cossos de seguretat a disparar a matar** els manifestants. Tot i que Murkomen ha desmentit haver realitzat aquestes declaracions, nombroses veus de partits polítics i antics alts càrrecs governamentals han lamentat les seves paraules i les han qualificat de perilloses. Les autoritats kenianes no han revelat el nombre de víctimes. Els informes dels mitjans de comunicació i de grups de drets humans varien, situant el nombre de morts entre vuit i 19.

Milers de persones van sortir als carrers a Nairobi, Mombasa, Kisii i altres importants ciutats de Kenya la **matinada del 25 de juny** per commemorar l'aniversari de les violentes protestes contra una llei que pretenia una important pujada d'impostos el 2024, quan la policia va obrir foc contra un gran nombre de manifestants, donant mort a almenys 60 manifestants el 25 de juny de l'any passat. Els bancs i les escoles del districte financer central de Nairobi van tancar en previsió de les protestes, i la policia havia acordonat la Casa de l'Estat, així com l'edifici del Parlament, amb diverses capes de filferro de pues. L'any passat, els manifestants van anar al bloc del Parlament, expulsant polítics i incendiant parts de l'edifici. Aquest és l'últim brot de violència en aquest país de l'est de l'Àfrica, on joves manifestants han sortit als carrers amb freqüència en els últims mesos per protestar contra una multitud de problemes, com la brutalitat policial, la corrupció governamental i els alts impostos.

La marxa del 25 de juny va ser majoritàriament pacífica al principi, i molt més reduïda en comparació amb les protestes de l'any passat. No obstant això, la violència a Nairobi es va intensificar posteriorment, després que homes que es creu eren agents de seguretat encoberts i armats amb llanternes i porres, ataquessin els manifestants. La policia també va utilitzar foc real, bales de goma, canons d'aigua i gasos lacrimògens per dispersar els manifestants. Botigues i negocis al centre de Nairobi també van ser atacats, saquejats i incendiats per grups no identificats entre els manifestants. Alguns manifestants també van cremar barricades a la ciutat i van agredir físicament presumptes agents vestits de civil. A la ciutat de Kikuyu, a uns 20 km de Nairobi, els manifestants van irrompre i incendiar edificis del govern local, incloent-hi una comissaria i un tribunal. Alguns van ser arrestats per la policia, però no han estat identificats. En altres ciutats, com Mombasa, les marxes es van mantenir pacífiques. També es van reportar enfrontaments a les localitats de Matuu i Mlolongo, a l'est del comtat de Machakos, a uns 100 km de la capital. També es van reportar fets de violència a Karatina, comtat de Nyeri.

MALÍ

La Junta Militar consolida el seu poder enmig del continu deteriorament de la situació de seguretat al país

Durant el segon trimestre del 2025, el règim del coronel Assimi Goïta –qui va assumir el poder després dels cops d'Estat del 2020 i el 2021– va avançar significativament en la consolidació de la Junta Militar, soscavant el que quedava del sistema multipartidista malià i ampliant la seva permanència en el poder fins almenys 2030. El 29 d'abril, una assemblea nacional impulsada per la Junta i boicotejada per l'oposició **va recomanar nomenar Goïta com a president amb un mandat renovable de cinc anys i dissoldre tots els partits polítics**. El 13 de maig, Goïta va formalitzar la dissolució de tots els partits polítics,

consolidant la concentració del poder, i l'11 de juny, el gabinet va aprovar un projecte de llei per estendre la transició militar per uns altres cinc anys, legalitzant la continuïtat de Goïta fins al 2030.

Paral·lelament, i malgrat que la principal justificació del règim militar va ser millorar la seguretat, **la crisi de seguretat es va mantenir i els atacs gihadistes van seguir augmentant en freqüència, letalitat i abast geogràfic entre abril i juny**. Entre els esdeveniments més destacats del trimestre, l'1 d'abril, Algèria va tombar un dron militar malià que suposadament va violar el seu espai aeri, provocant una greu crisi diplomàtica. Bamako va denunciar un "acte d'agressió" i va acusar Algèria de donar suport al "terrorisme" al nord. L'esdeveniment va provocar la suspensió de la cooperació militar regional, la retirada dels seus ambaixadors i el tancament de l'espai aeri. El 23 de maig, el grup gihadista JNIM (afiliat a al-Qaeda) va atacar la base militar de Dioura (Mopti), matant 41 soldats. El mes de juny va ser el més letal i preocupant del trimestre. Entre l'1 i el 5 de juny, el JNIM va matar més de 150 soldats en atacs coordinats a Mopti i Tombuctú i, l'1 de juny, van capturar la base de Boulikessi, matant almenys 100 militars. Al seu torn, l'Estat Islàmic a la província del Sahel va atacar el 4 de juny la base de Tessit (Gao), matant 94 persones, inclosos més de 40 soldats.

D'altra banda, el grup paramilitar rus Wagner, que des del 2021 havia mantingut una presència activa a Mali amb fins a 2.000 combatents desplegats en suport de l'Exèrcit, **va anunciar el 6 de juny la seva retirada definitiva**, al·legant que la seva "missió s'havia completat". Malgrat l'anunci de Wagner, Rússia continuarà tenint presència al país a través del Cos d'Àfrica (Africa Corps), una força paramilitar sota el comandament directe del Ministeri de Defensa rus que es va posar en marxa després de la desavinences i mort del líder del grup Wagner, Yevgeny Prigozhin, el 2023, després de muntar una breu rebel·lió armada a Rússia que va desafiar el Govern del president Vladimir Putin. L'anunci de la retirada de Wagner es va produir una mica abans que el líder de la Junta Militar, Goïta, viatgés a Moscou per reunir-se amb el seu homòleg Vladímir Putin **per examinar les relacions bilaterals**, aconseguint la signatura de diferents acords per desenvolupar infraestructura nuclear civil (una planta de baixa potència), ampliar els intercanvis comercials i consolidar la cooperació militar.

MOÇAMBIC

Avanços en el procés de diàleg nacional mentre persisteix la violència a Cabo Delgado

Com a resposta a les protestes postelectorals que van esclatar després de les eleccions d'octubre de 2024,

que van deixar cents de persones mortes, Moçambic està travessant una profunda crisi política. Des de la seva investidura el gener del 2025, el nou president Daniel Chapo s'ha compromès a posar en marxa un procés de reformes. El 2 d'abril, el Parlament **va aprovar per unanimitat la Llei de Diàleg Nacional**, promulgada pel nou president Chapo el 14 del mateix mes. **Aquest instrument legal** estableix la creació d'una comissió nacional de diàleg i reforma, la revisió de la Constitució, així com l'establiment de mesures de transparència i rendició de comptes. No obstant, una de les principals controvèrsies del procés resideix en el format de constitució de la comissió nacional, compost per **21 membres, dels quals 18 provenen dels partits polítics amb representació** en els diferents nivells –nacional, provincial i municipal, dos membres per partit– i tres representants de la societat civil. Referent a això, a finals de maig, organitzacions de societat civil van denunciar falta de transparència en la selecció de representants per a la comissió tècnica del diàleg, qüestionant que no s'hagin publicat els noms dels tres representants de la societat civil ni els criteris de selecció, alimentant la desconfiança pública. Així mateix, el format de representació deixa fora de la comissió del diàleg nacional el principal líder opositor Venâncio Mondlane, perquè el seu partit no té representació parlamentària. Aquesta omisió és percebuda com un obstacle seriós a la legitimitat del procés, cosa que pot deslegitimar els resultats del diàleg i aprofundir el malestar social.

Paral·lelament, i en relació a la situació de violència a la província de Cabo Delgado –epicentre del conflicte armat al nord de Moçambic des del 2017–, **entre abril i juny es va registrar una intensificació de les operacions de l'Estat Islàmic de la Província de Moçambic (ISMP)**. Després del replegament de la insurgència a causa de l'ofensiva conjunta llançada per forces ruandeses i moçambiqueses el 2024, en el segon trimestre de l'any es van intensificar els enfrontaments armats a la regió entre l'ISMP i les forces de seguretat moçambicanes i els seus aliats ruandesos. Mitjans locals van subratllar que les accions insurgents han adoptat un patró que busca el reagrupament, l'expansió territorial i noves vies de finançament. El mes de maig va marcar un augment substancial de la capacitat ofensiva de l'ISMP, incloent operacions a la província de Niassa, al sud-oest de Cabo Delgado, la qual cosa representa la seva major incursió en aquesta zona des de 2021. En resposta, el Govern moçambicà va establir un Centre Antiterrorista sota la supervisió del Ministeri de Defensa i va publicar una nova estratègia antiterrorista, orientada tant a l'acció militar com a l'abordatge de greuges socioeconòmics que alimenten el conflicte. D'altra banda, el 20 de maig, la companyia TotalEnergies **va anunciar que buscava aprovació per reprendre el seu projecte de gas natural liquat (GNL) a Cabo Delgado**, suspès des de l'atac insurgent de 2021 a Palma.

RDC – RWANDA

Acord de pau mediat per EUA i Qatar

Entre abril i juny de 2025, la República Democràtica del Congo (RDC) i Rwanda han protagonitzat un procés diplomàtic amb la mediació d'EUA i Qatar per intentar posar fi al prolongat conflicte a l'est de la RDC, marcat per l'ofensiva del grup rebel M23, recolzat per Kigali segons informes de l'ONU, EUA i la UE. Aquest procés diplomàtic ha culminat amb la signatura d'un acord de pau el 27 de juny. Tot i que s'han acordat almenys sis treves des del 2021, totes elles van col·lapsar ràpidament. El 18 de març, **els presidents Tshisekedi i Kagame es van reunir a Doha** per primera vegada en tres anys i van emetre una declaració conjunta cridant a un alto el foc immediat. Aquest gest va facilitar el posterior diàleg entre l'RDC i l'M23 a Qatar, que va culminar **el 24 d'abril amb l'anunci d'una treva**, tot i que els combats van continuar sobre el terreny.

El 25 d'abril, els ministres d'Exteriors de tots dos països van signar a Washington una “declaració de principis” auspiciada per EUA, en la qual es comprometien a respectar la sobirania mútua i cessar el suport a grups armats. **L'acord definitiu s'ha assolit el 27 de juny a Washington**, amb la presència del secretari d'Estat Marco Rubio i els ministres d'Exteriors d'RDC i Rwanda, Therese Kayikwamba Wagner i Olivier Nduhungirehe, respectivament. El text inclou el desarmament i integració condicional de grups armats, el retorn de desplaçats i un mecanisme de seguretat conjunta. En concret, l'acord estableix que Kinshasa i Kigali posaran en marxa un marc d'integració econòmica en 90 dies i formaran un mecanisme de coordinació de seguretat conjunta en el termini de 30 dies. Sota aquests termes, milers de soldats ruandesos es retiraran de l'RDC en tres mesos. Paral·lelament, EUA ha mostrat interès a invertir milers de milions de dòlars en projectes miners i d'infraestructura, en una regió clau per als minerals estratègics. L'acord va ser mediat per Massad Boulos, empresari libanès-estatunidenc i sogre de Tiffany, filla de Trump, qui va ser nomenat pel president assessor principal per a l'Àfrica. La consecució de l'acord, no exempt de riscos, és una remarcable oportunitat per posar fi al conflicte armat que pateix l'est de RDC i el conjunt de la regió des de fa més de 3 dècades, sempre que es tinguin en compte les causes estructurals que es troben en la gènesi d'aquest conflicte, tal com recull l'informe **Alerta 2025**.

Tot i que Rwanda nega les acusacions de suport a l'M23, Kigali ha exigit la fi d'un altre grup armat a RDC, les FDLR, creat pels responsables del genocidi de Rwanda de 1994. Durant la signatura, Rwanda va insistir en un fi irreversible i verificable del suport de la RDC a les FDLR. L'acord exigeix la neutralització de les FDLR. Malgrat l'optimisme per la signatura de l'acord de pau, hi ha certa confusió sobre el terreny per l'absència de qualsevol menció sobre la data de retirada dels rebels de l'M23. L'acord no aborda explícitament les fites de l'M23, però exigeix a Rwanda que posi fi a les “mesures defensives” que ha adoptat.

Els rebels han estat nomenant governadors i controlant aeroports a les províncies de Kivu Nord i Kivu Sud.

En el pla militar, l'M23 ha seguit avançant a les províncies de Kivu Nord i Sud, prenent localitats com Lunyasenge o Luchiga. Malgrat les negociacions, els enfrontaments amb les milícies pro-governamentals Wazalendo i altres grups armats han continuat, agreujant la crisi humanitària que ja ha desplaçat més de set milions de persones. Milers de persones han buscat refugi als països veïns, com Burundi, on s'enfronten a una **greu reducció de l'ajuda humanitària, robatoris i abusos sexuals** als camps de refugiats en aquest país. La situació interna a la RDC també s'ha vist sacsejada per la reaparició de l'expresident Joseph Kabila, acusat de vincles amb l'M23, cosa que ha augmentat la fragmentació política.

SUDAN

Actors de la comunitat internacional tracten de reavivar les iniciatives de diàleg de pau

Enmig del manteniment de la guerra al país, durant el trimestre es van registrar diverses iniciatives de la comunitat internacional per mirar de posar fi a la guerra. El 15 d'abril, Regne Unit, França, la Unió Africana i la Unió Europea van reunir diplomàtics de països occidentals, àrabs i africans a Londres per buscar un esforç unificat en les negociacions de pau. No obstant, les divisions entre els principals actors externs regionals, Egipte i Aràbia Saudita –que donen suport a l'Exèrcit– i Emirats Àrabs Units –que donarà suport a les Forces de Suport Ràpid (RSF)–, va bloquejar la firma de qualsevol acord. Posteriorment, EUA i l'ONU **van informar que estan tractant de reactivar iniciatives diplomàtiques separades per posar fi a la guerra**. Massad Boulos, assessor del president estatunidenc Donald Trump en assumptes africans, va anunciar que EUA, Aràbia Saudita, Emirats Àrabs Units i Egipte es reuniran a Washington per reviuere la iniciativa del “Quartet”. Aquest anunci es va produir un dia després que l'ONU informaria dels seus propis esforços de mediació, organitzant una reunió del Grup Consultiu amb la Unió Africana a Addis Abeba.

En el pla polític, el mes de maig l'Exèrcit va nomenar el civil, Kamil Idriss, nou primer ministre del país. La Unió Africana va elogiar el nomenament del primer ministre civil com un “pas cap a una governança inclusiva”. No obstant això, l'Aliança Democràtica Civil “Somoud” (Resiliència), un grup prodemocràtic liderat per l'ex primer ministre Abdalla Hamdok, **va anunciar que no reconeixerà el primer ministre designat per l'Exèrcit i va enviar a les parts un pla de pau per posar fi al conflicte**. Posteriorment, el 19 de juny, Idriss va anunciar la formació d'un gabinet de 22 membres per tal de consolidar el front civil de l'Exèrcit i assegurar una major legitimitat internacional, en particular de la Unió Africana. Mentrestant, els líders de l'altra coalició civil denominada “Tasees”, alineada amb RSF, van continuar

al juny les negociacions per a la formació d'un govern rival.

De forma paral·lela, i pel que fa al pla militar, durant el trimestre l'Exèrcit va consolidar el seu control sobre la capital, Jartum, mentre que les RSF van prosseguir amb la seva ofensiva a Darfur en un intent per controlar tota la regió, cosa que podria significar la partició de facto del país. Així mateix, es van intensificar els combats a les regions surienques de Kordofán Sud i Nil Blau; la guerra es va estendre a l'extrem oriental del país per primera vegada quan les RSF van atacar Port Sudan, seu de facto del govern dirigit pels militars; i al juny, les RSF van prendre el control de la zona de la triple frontera amb Líbia i Egipte, assegurant un corredor de subministrament directe. Aquest últim esdeveniment va provocar la **mediació del president egipci**, Abdel Fattah al-Sisi, que es va reunir al Caire, de forma separada, primer amb el

comandant libi Khalifa Haftar, i després amb el líder de l'Exèrcit del Sudan, Abdel Fattah al-Burhan. Sisi podria tractar de mediar en una reunió entre Burhan i Haftar per reduir les tensions frontereres, ja que l'Exèrcit sudanès ha acusat una milícia salafista lleial al comandant libi Haftar d'ajudar les RSF en l'operació.

La perpetuació de la violència va portar que l'ONU tornés a denunciar el **creixent risc de genocidi al país**, els combats del qual han matat desenes de milers de persones i desplaçat a 13 milions, desencadenant la pitjor crisi humanitària del món. Virginia Gamba, sotssecretària general de l'ONU i assessora especial interina del cap de l'ONU, António Guterres, per a la prevenció del genocidi va denunciar que "ambdues parts han comès greus violacions dels drets humans", destacant que les RSF i les milícies armades àrabs aliades "continuen duent a terme atacs per motius ètnics contra els grups zaghawa, massalit i fur".

AMÈRICA

COLÒMBIA: Comuneros del Sur fa entrega d'armament al Govern mentre augmenta la violència política al país

VENEÇUELA – GUYANA: S'incrementa la tensió bilateral per l'elecció de representants de la Guayana Esequiba en els comicis parlamentaris a Veneçuela

COLÒMBIA

Comuners del Sud fa entrega d'armament al Govern mentre augmenta la violència política al país

El Govern colombià i el grup armat Comuners del Sud, dissidència sorgida de l'ELN en el marc de les negociacions de pau amb aquest grup, anuncien l'entrega i destrucció d'armament. Comuners del Sud va fer entrega de 585 artefactes explosius a la Conselleria Comissionada de Pau, amb l'acompanyament de la Missió de Suport al Procés de Pau a Colòmbia de l'Organització d'Estats Americans (MAPP/OEA). Aquest lliurament, anunciat en paral·lel a la signatura d'altres acords entre el Govern i l'organització armada, aplanaria el desarmament i la desmobilització dels integrants del grup insurgent. Es tracta d'un grup armat comparativament petit, ja que estaria conformat per 100 combatents, cosa que limita l'abast dels acords, unit a l'aparició d'altres dissidències al territori, com les Autodefensas Unidas de Nariño (AUN), a qui es vincula a Comuneros del Sur, si bé aquest grup nega la relació. Aquesta és la primera entrega d'armament per part d'un grup insurgent des que es va iniciar la política de Pau Total per part de l'Executiu encapçalat per Gustavo Petro i es va produir nou mesos després que s'iniciés de manera formal el diàleg entre aquest grup armat i el Govern colombià. El material lliurat inclou mines antipersonals, morters, cilindres bomba i granades. **En paral·lel a l'anunci de**

l'entrega d'armes, es van proclamar dos acords entre el grup armat i el Govern. El primer d'ells és relatiu a la veritat, la memòria i les víctimes, que estableix mecanismes de recuperació de la memòria col·lectiva, preservació de testimonis i de participació de les víctimes i l'articulació amb el Sistema Integral per a la Pau, incloent-hi la Comissió de la Veritat i la Unitat de Recerca de Persones donades per Desaparegudes. El segon dels acords aborda la substitució voluntària de cultius d'ús il·lícit en deu municipis del departament de Nariño. El Govern també va destacar altres fites obtingudes en el marc del desenvolupament del diàleg de pau. Així, s'hauria donat començament a un procés de desminat humanitari en tres zones perifèriques a Samaniego. També es va destacar que s'havia dut a terme la capacitat de 10 integrants de Comuners del Sud per la Unitat de Recerca de Persones donades per Desaparegudes (UBPD) conformant el grup conegut com a "Buscadors de Comuners", l'objectiu del qual seria contribuir a la documentació de persones desaparegudes en el marc del conflicte armat. Al juny va prosseguir el diàleg entre el Govern i el grup armat després que **l'Executiu frenés l'extradició a EUA de Gabriel Yepes Mejía, H.H.**, comandant d'aquest grup armat requerit per delictes de narcotràfic. El procés d'extradició es va paralitzar per donar continuïtat al procés de pau. En paral·lel als avenços en les negociacions es va produir el deteriorament de la situació de violència al país amb **l'intent d'assassinat del senador Miguel Uribe Turbay**, precandidat presidencial del partit de dretes Centre

Democràtic, que va ser tirotejat per un sicari –un menor de 14 anys– a Bogotá mentre participava en un acte de la seva campanya política el 8 de juny i que el va deixar ferit de gravetat. El president va demanar que una comissió independent de Nacions Unides investigara l'atemptat, proposta que va ser rebutjada per la fiscalia colombiana. A més, també es van incrementar les activitats de les organitzacions armades Estat Major Central i Estat Major dels Blocs als departaments del Cauca, Valle del Cauca i Guaviare, causant el confinament de milers de persones.

VENEÇUELA – GUYANA

S'incrementa la tensió bilateral per l'elecció de representants de la Guayana Esequiba en els comicis parlamentaris a Veneçuela

S'incrementa la tensió entre tots dos països després que, en el marc de les eleccions regionals i parlamentàries del 25 de maig, s'«elegís» per primera vegada vuit representants a l'Assemblea Nacional de la regió de l'Esequibo –Guayana Esequiba, segons denominació oficial de Caracas. De fet, la mateixa nit electoral, el president Nicolás Maduro va declarar davant els seus partidaris que la Guayana Esequiba ja tenia **governador** –referint-se a Neil Villamizar, candidat del governant PSUV–, al qual es va comprometre a brindar el suport i els recursos necessaris per a la recuperació de la regió en disputa –de 160.000 km², sota sobirania formal de Guyana però reivindicada històricament per Veneçuela. A més, Maduro també va declarar que, després del resultat dels comicis, el president de Guyana, Ali Arfaan, hauria d'asseure's amb ell “per discutir i acceptar la sobirania veneçolana”. Malgrat aquestes declaracions, alguns **mitjans** van assenyalar que l'esmentada elecció va ser una ficció, ja que es va haver de crear una circumscripció electoral *ad hoc* –amb 21.403 votants– en un municipi de l'estat Bolívar, fronterer amb l'Esequibo, de manera que no hi va haver col·legis electorals en cap part de l'Esequibo sota sobirania de Guyana. Segons aquestes veus, a aquesta

circumscripció electoral de tan reduïda grandària se li van assignar vuit representants a l'Assemblea Nacional, més que alguns territoris amb més població.

Per la seva banda, el Govern de Guyana no va reconèixer aquests comicis i, de fet, havia advertit qualsevol dels seus ciutadans que hi participés que seria acusat de traïció, suport a un cop d'Estat i altres delictes greus. Davant les aproximadament 100.000 persones d'ascendència veneçolana que viuen a Guyana, el Govern havia assenyalat que la participació en les eleccions podria comportar la detenció i deportació. Georgetown també va recordar que la celebració dels comicis contravenia les mesures cautelars provisionals dictades per la Cort Internacional de Justícia de desembre de 2023 i novament de maig de 2025 per considerar que aquesta acció podria alterar l'estatu quo. A més, el Govern de Guyana va denunciar que a mitjans de maig es van registrar tres **atacs separats des** del costat veneçolà contra soldats guyanesos que patrullaven el riu fronterer Cuyuní, principal artèria fluvial utilitzada pels miners il·legals i zona rica en or i petroli. Després dels incidents, Veneçuela els va catalogar com a operacions de bandera falsa. A principis d'any, sis soldats guyanesos van resultar ferits en un altre atac.

La tensió sobre l'històric contenciós sobre l'Esequibo es va incrementar des del referèndum que va organitzar Caracas el desembre del 2023 i, posteriorment, amb l'aprovació el març del 2024 de la Llei Orgànica per a la Defensa de la Guayana Esequiba. Algunes veus crítiques consideren que tots dos fets, així com la inclusió de la Guayana Esequiba en els comicis de finals de març, tenen l'objectiu d'enfortir la legitimitat del Govern de Maduro entre la població i també de forçar Guyana a negociar bilateralment sobre l'assumpte. En aquest sentit, al maig la vicepresidenta de Veneçuela, Delcy Rodríguez, va **insistir** que Guyana només té l'opció de negociar en el marc de l'Acord de Ginebra de 1996. Com en les ocasions prèvies, el Govern de Guyana va **negar** qualsevol negociació bilateral sobre el contenciós i va recordar que la competència i legitimitat per a la resolució de la disputa correspon a la Cort Internacional de Justícia.

ÀSIA I EL PACÍFIC

ÍNDIA – PAKISTAN: Tots dos països se situen a la vora d'un conflicte armat a gran escala

INDONÈSIA (PAPUA OCCIDENTAL): S'incrementa la violència per part de l'Exèrcit i el grup armat OPM

ÍNDIA – PAKISTAN

Tots dos països se situen a la vora d'un conflicte armat a gran escala

Índia i Pakistan es van situar a la vora d'un conflicte armat a gran escala, després d'un **atemptat del grup**

armat The Resistance Front a Cachemira el 22 abril. 26 homes van morir víctimes d'un tiroteig a la localitat turística cachemir de Pahalgam, en la seva pràctica totalitat turistes hindús procedents d'altres zones de l'Índia. The Resistance Front –ramificació del grup armat Lashkar-e-Taiba i sorgit el 2019 després de la pèrdua de Jammu i Cachemira de la seva condició d'estat–, va

reivindicar l'atemptat a través d'un missatge de Telegram tot i que posteriorment va negar la seva responsabilitat en l'atemptat en un comunicat a la seva pàgina web. El Govern indi va respondre inicialment a l'atemptat amb mesures diplomàtiques com la suspensió del Tractat de les Aigües de l'Indo, l'expulsió de diplomàtics del Pakistan i l'ordre d'abandonament del país en un termini de 48 hores per a visitants pakistanesos amb determinats visats, a més del tancament de l'encreuament fronterer terrestre de Wagah i la paralització del comerç entre els dos països. Pakistan va replicar diverses de les mesures i va tancar el seu espai aeri a l'Índia, mesura imitada per l'Executiu indi. També va tenir lloc un intercanvi de disparos en diferents zones de la Línia de Control, frontera de facto que separa tots dos països.

En un context d'escalada diplomàtica i retòrica i de creixent preocupació internacional per l'increment de la tensió entre dues potències nuclears, Índia va començar a l' 'operació militar Sindoor el 7 de maig, amb atacs aeris contra nou emplaçaments al Pakistan assenyalats com a casernes dels grups armats Jaish-e-Mohammed i Lashkar-e-Taiba. Pakistan va considerar aquests atacs com un acte de guerra i va assenyalar que 31 persones havien mort, incloent-hi dones i menors i en resposta va assenyalar que havia neutralitzat diversos avions de combat a l'estat indi de Punjab i es van difondre en xarxes socials informacions sobre atacs amb drons pakistanesos a diverses ciutats índies. Índia va assenyalar que la seva acció militar en resposta a l'atemptat de Pahalgam es trobava plenament emparada per Nacions Unides, en referència a la declaració emesa pel Consell de Seguretat sobre l'atemptat del 22 d'abril.

El conflicte va escalar considerablement i Índia va dur a terme noves accions aèries contra instal·lacions militars pakistaneses, incloent-hi la ciutat de Rawalpindi, situada a 15km de la capital Islamabad i seu del quarter general de les Forces Armades del Pakistan i de l'aeroport d'ús militar. Entre els objectius hi havia la base aèria de Nur Khan en aquesta ciutat, situada a les immediacions del quarter general de la Divisió de Plans Estratègics del Pakistan, que supervisa i protegeix l'arsenal nuclear pakistanès, si bé els caps nuclears estan repartits en diferents indrets del país. Índia va assenyalar que es tractava d'accions en resposta a atacs pakistanesos. El 10 de maig el Govern pakistanès va iniciar l'Operació Buryan ul Marsoos, atacant diverses instal·lacions militars índies, com el mateix Govern indi va reconèixer a posteriori. Com a conseqüència de la violència durant els dies que va durar el conflicte, Índia va assenyalar que havien mort 21 civils i cinc militars, i Pakistan va afirmar que 40 civils i 11 militars havien mort.

L'escalada de la violència i el risc per a l'arsenal nuclear pakistanès va portar a múltiples crides diplomàtiques per diferents Governos requerint a les parts un alto el foc, especialment per part d'EUA. Si bé el vicepresident dels EUA, JD Vance, havia descartat prèviament involucrar-se en la crisi, el risc nuclear va impulsar un canvi de posició

diplomàtica. El 10 de maig ambdues parts anunciaven un alto el foc amb efecte immediat. Poc abans de l'anunci per part dels Governos indi i pakistanès, el president dels EUA, Donald Trump, havia informat a la seva xarxa social Truth l'acord d'alto el foc, si bé ni Índia ni Pakistan van fer cap referència a l'administració estatunidenca al proclamar públicament l'acord. L'anunci oficial del Departament d'Estat d'EUA va assenyalar que es tractava d'un alto el foc facilitat per EUA. Des de l'inici del conflicte diversos Governos, entre ells els dels EUA, l'Àrabia Saudita, l'Iran i Turquia, havien mantingut converses amb representants indis i pakistanesos per mirar de desescalar la tensió.

Aquesta tensió va ser la de més intensitat des del conflicte armat el 1999 i tenia lloc després d'anys de desescalada de la violència, tot i que el 2019 també es va produir una greu crisi, amb episodis de violència. Des d'aleshores, el Govern indi va canviar la seva aproximació a la situació de Cachemira, transformant el seu estatus administratiu per reduir les cotes d'autonomia del llavors estat indi, dividint-lo en dos territoris de la unió: Jammu i Cachemira i Ladakh. La violència a la Cachemira administrada per l'Índia havia disminuït considerablement i fins i tot el Govern indi havia donat pràcticament per finalitzat el conflicte. No obstant això, el conflicte del 2025 ha evidenciat el risc de confrontació oberta a gran escala, amb una resposta militar de més intensitat al que es va unir el perill que armes i instal·lacions nuclears s'incorporessin a l'equació, fins al punt que va motivar diferents actors internacionals a jugar un paper més rellevant i assertiu, especialment EUA, que prèviament havia optat per mantenir-se al marge de la crisi.

Malgrat els enormes riscos i de la major escalada en la confrontació entre Índia i Pakistan, finalment es va aconseguir acordar un alto el foc que s'ha mantingut, fins i tot amb acusacions mútues de violacions. Els canals de comunicació entre autoritats militars i assessors de seguretat de tots dos països han romàs oberts, tot i que no ha transcendit públicament que el diàleg hagi avançat més enllà de les qüestions relatives a l'alto el foc. El reequilibri d'aliances a la regió en un context de pugna geopolítica entre EUA i la Xina ha generat també un nou escenari a la regió que s'uneix a anys de tensió d'elevada intensitat entre la Xina i l'Índia per les disputes frontereres que els ha enfrontat i l'acostament xinès al Pakistan –part de l'armament usat per respondre els atacs indis pel Pakistan era xinès–, dotant la crisi entre Índia i Pakistan d'una major complexitat.

INDONÈSIA (PAPUA OCCIDENTAL)

S'incrementa la violència per part de l'Exèrcit i el grup armat OPM

Diverses organitzacions de drets humans adverteixen sobre un notable increment de la violència en determinades regions de Papua Occidental des del mes d'abril. El 10 d'abril, un portaveu de l'OPM va reivindicar l'assassinat de més de 17 persones durant quatre dies, acusant-los de ser

soldats disfressats de miners d'or. El Govern d'Indonèsia va desmentir que els miners il·legals assassinats fossin soldats –denunciant que aquesta afirmació era pura propaganda per part de l'OPM– i va denunciar que aquest atac era un dels més mortífers dels últims anys des que, a finals del 2018, l'OPM assassinés 21 treballadors de la construcció de carreteres a la regió de Nduga. Per la seva banda, a mitjans d'abril l'OPM va denunciar que **el Govern havia desplegat més de 6.000 efectius militars** a la regió des del gener i va advertir la seva disposició a lliurar una guerra “fins a la fi del món” si Jakarta no reconeixia els drets sobirans del poble papú. Més endavant, a mitjans de maig, **18 membres de l'OPM i dos soldats van morir** en enfrontaments durant dos dies consecutius en la regència d'Intan Jaya (província de Papua Central), en els quals unes 1.000 persones van haver d'abandonar les seves llars. L'OPM va denunciar que la gran majoria de les persones mortes eren civils i va acusar l'Exèrcit de disparar indiscriminadament contra dones i menors. Un pastor de l'Església Cristiana Evangèlica de la Terra de Papua va afirmar que entre els 18 cadàvers hi havia almenys tres civils, per la qual cosa grups de drets humans i religiosos van demanar una investigació sobre les morts de civils. El Moviment Unit d'Alliberament de Papua Occidental va declarar que l'Exèrcit havia **atacat amb drons i atacs aeris set aldees** a Ilaga (regència de Puncak), provocant el desplaçament de nombroses persones. A més d'aquests dos episodis de violència a l'abril i maig, que van tenir notable impacte polític i mediàtic, en els mesos d'abril, maig i juny van seguir registrant-se enfrontaments de manera regular entre les Forces Armades i l'OPM, així com acusacions creuades sobre atacs a població civil. Prèviament, en els primers mesos de l'any, diverses organitzacions havien advertit sobre un increment de la

violència a la regió. A tall d'exemple, la **Fundació per a la Justícia i la Integritat Humana de Papua** (YKKMP, per les seves sigles en indonesi) va declarar que entre gener i abril unes 40 persones havien mort en uns 20 episodis de violència, que van provocar el desplaçament forçós de cents de persones. Organitzacions de drets humans com **Human Rights Watch** van assenyalar que la població indígena és la principal damnificada per **l'escalada de la violència** en els últims mesos i va instar ambdues parts a respectar el dret internacional humanitari.

Quant a la dimensió humanitària del conflicte, el centre Human Rights Monitor (HRM) va assenyalar a mitjans de juny que en aquesta data hi havia **gairebé 97.700 persones desplaçades forçosament** a Papua Occidental com a conseqüència dels enfrontaments entre les Forces Armades i l'OPM. HRM va declarar que s'havien produït nous desplaçaments en les regències de Jayawijaya, Intan Jaya, Yahukimo, Puncak i Nduga i va advertir que dos districtes sencers –Sinak en la regència de Puncak i Hitadipa en la d'Intan Jaya–, estaven completament deshabitats, i que tots els seus residents havien fugit a causa dels continus enfrontaments armats i les incursions militars. El Govern també va declarar tenir informació que aproximadament 60.000 persones de les regències d'Intan Jaya i Puncak Jaya havien fugit a zones urbanes. Davant d'aquesta situació, la Comissió Nacional de Drets Humans (Komnas HAS, en indonesi) va proposar formalment que el Govern declari l'estat de desastre social a Papua Occidental, cosa que possibilitaria una resposta coordinada entre diferents ministeris i agències governamentals en matèria d'assistència social, atenció mèdica, restauració de l'educació o reconstrucció de les infraestructures.

EUROPA

RÚSSIA – UCRAÏNA: Moscou intensifica la seva ofensiva militar

RÚSSIA – UCRAÏNA

Moscou intensifica la seva ofensiva militar

S'agreuja la invasió russa i conflicte armat Rússia-Ucraïna, amb greus impactes en seguretat humana. En el període entre l'1 de desembre de 2024 i fins al 31 de maig de 2025, es va produir un **increment de víctimes civils del 37%** respecte al mateix període de l'any anterior, segons dades de la Missió d'Observació dels Drets Humans de les Nacions Unides a Ucraïna (HRMMU). 968 civils van morir –incloent-hi 24 nens i 18 nenes– i altres 4.807 van resultar ferits –dels quals 143 eren nens i 119 nenes. D'aquest període, abril va ser el mes més mortífer, amb 221 víctimes mortals civils (i 1.168 ferits), seguit de maig, amb 183 morts civils (i 836 ferits). En aquests sis mesos, el 95% de les víctimes es van produir territori

d'Ucraïna sota control del seu Govern, i la majoria es van deure a ofensives militars russes per prendre territori en els diversos fronts de guerra, a l'ús d'armes explosives amb efectes d'ampli abast en zones poblades en diferents àrees del país i a un augment de l'ús de drons de combat de curt abast, segons l'ONU.

En els últims mesos i setmanes Moscou ha intensificat la seva ofensiva terrestre en el principal front de guerra, el de la província de Donetsk, així com en els fronts nord, nord-est i sud (províncies de Sumi, Jàrkov, i Zaporíjia i Jersón), amb presa de territori. Segons les dades de l'Institute for the Study of War, al juny l'empenta militar de Rússia **es va intensificar per tercer mes consecutiu** i va ser el mes en què va ocupar més territori des del novembre del 2024 (588 km² –dels quals dues tercers parts eren de la província de Donetsk–, davant 240 km²

al març). D'altra banda, el governador de la província de **Lugansk sota ocupació russa** va afirmar que Rússia havia pres el control de tota aquesta regió. Rússia va intensificar també els seus atacs aeris contra Ucraïna, amb greus impactes en civils i infraestructura. Entre altres fets més mortífers, un atac de Rússia amb míssil el 4 d'abril a Krivói Rog (regió de Dnipropetrovsk) va matar 20 civils, incloent-hi 9 menors i va ferir 63 civils, 11 de quals eren nens i nenes. Va ser l' **'atac amb més víctimes mortals menors des** de l'inici de la invasió fins a aquesta data. Un atac el 13 d'abril amb dos míssils balístics consecutius contra la localitat de Sumi va causar la mort de 31 civils i ferides a altres 105. **Entre el 23 i 26 de maig**, Moscou va llançar la major ofensiva de drons fins aleshores des de l'inici de la invasió, amb víctimes civils i danys en infraestructura civil en 16 regions. Els atacs aeris contra la capital, Kyiv, es van incrementar des de mitjans de maig, segons ACLED. **Un atac massiu de Rússia amb drons i míssils el 17 de juny** va causar almenys 28 víctimes mortals civils i 140 ferits a la capital, en l'atac més mortífer contra la ciutat en un any. L'atac va arribar a altres 30 localitats de la regió de Kyiv. Un altre atac rus el 24 de juny, amb quatre míssils Iskander, va matar almenys **21 civils** i en va ferir uns 300, a la ciutat de Dnipró.

Per la seva banda, entre els atacs d'Ucraïna contra territori de Rússia, **Ucraïna va llançar un atac massiu** l'1 de juny amb 117 drons contra múltiples aeronaus militars en aeròdroms a les regions russes de Briansk, Riazán, Ivanovo, Múrmansk, Irkutsk i Amur. Al juny ACLED va informar d'**explosions contra infraestructura ferroviària** tant a Rússia com en territori ucraïnès ocupat per Rússia, incloent-hi una explosió en un pont al pas d'un tren, que va matar set civils i en va ferir 127 a la regió de **Briansk el 31 de maig**. D'altra banda, EUA va anunciar a principis de juliol **la suspensió de l'enviament** de diverses tipologies d'armament considerat clau per Ucraïna i compromeses per l'Administració del president anterior, Joe Biden.

Mentre s'ha intensificat la dinàmica bèl·lica en els últims mesos, les negociacions de pau segueixen estancades. No van fructificar els **pactes del 25 de març** sobre alts el foc en l'àmbit d'infraestructures energètiques i al Mar Negre, anunciats en comunicats diferents d'EUA (un relatiu a Rússia i un altre a Ucraïna), de Rússia i d'Ucraïna, després de tres dies (23-25 de març) de negociacions per separat a l'Aràbia Saudita, amb mediació d'EUA. Ambdues parts

es van acusar d'incompliment. En tot cas, el president ucraïnès va assenyalar a meitat d'abril que Rússia havia reduït els seus atacs contra infraestructura energètica, però que en canvi havia **redirigit els objectius dels atacs** cap a infraestructura civil. Ucraïna va reclamar a Rússia l'adhesió a la proposta d'EUA d'alto el foc de 30 dies a terra, mar i aire, a la qual Kyiv va donar suport al març. Rússia va anunciar el 19 d'abril un alto el foc de 30 hores coincidint amb la setmana santa. A l'abril es va difondre un esborrany de proposta de **pla de pau d'EUA** que incloïa punts com el reconeixement legal de l'annexió de Crimea i acceptació del territori controlat per Rússia des del 2022, en contrast amb la posició d'Ucraïna de no reconeixement legal i de postergar les qüestions territorials fins després d'un alto el foc. Ucraïna i països europeus (Regne Unit, França, Alemanya) van expressar els seus desacords en reunió a Londres amb representants dels EUA a finals d'abril.

En un context de desconfiança elevada entre les parts i acusacions creuades, delegacions d'Ucraïna i Rússia es van reunir a **Istanbul el 16 de maig** i van aconseguir un acord concret només en l'àmbit humanitari, amb un pacte per a un intercanvi a gran escala de presoners de guerra (2.000 presos, mil de cada part). També van pactar compartir per escrit les seves posicions respecte a les condicions per a un alto el foc i es van comprometre a reunir-se de nou. Les parts van mantenir una altra trobada el 2 de juny a la capital turca. En aquesta cita, **van acordar intercanviar** tots els presoners amb malalties o ferides de gravetat, així com els soldats presos menors de 25 anys, i el retorn de 10 menors ucraïnesos (d'una llista de 400). Amb relació a un alto el foc, van continuar els desacords de pes. Rússia va oferir una treva de 2-3 dies en només algunes àrees en la línia del front per recuperar cossos de soldats morts i **va rebutjar la proposta de pau d'EUA** de 22 punts, el primer punt dels quals era un alto el foc ampli. En aquesta ronda **Moscou va presentar el seu memoràndum**, difós per mitjans russos, en el qual reclama reconeixement legal internacional de les regions annexionades (Crimea, Donetsk, Lugansk, Jersón, Zaporíia, que no controla actualment en la seva totalitat), retirada total de forces ucraïneses d'aquestes àrees, neutralitat (respecte a OTAN), límits a mida, armament i equipament de l'Exèrcit ucraïnès. Ucraïna també va presentar el seu memoràndum, en termes antagònics als de Moscou. D'altra banda, el president dels EUA va deixar entreveure la possibilitat de cessar el seu paper de suport a la recerca d'una solució.

ORIENT MITJÀ

IEMEN: Reobertura de carreteres clau després d'anys de bloqueig en les negociacions

ISRAEL-PALESTINA: Noves perspectives d'alto el foc a Gaza, mentre s'agreugen crims d'Israel a la Franja

IEMEN

Reobertura de carreteres clau després d'anys de bloqueig en les negociacions

El bloqueig de carreteres que connecten àrees sota control del govern internacionalment reconegut del Iemen i àrees sota domini dels al-houthistes és una de les conseqüències del conflicte armat al país i un dels temes objecte de negociació que s'havia vist afectat per anys de bloqueig en el diàleg. No obstant això, i en bona part gràcies als esforços locals de mediació, diverses d'aquestes vies van ser reobertes al trànsit entre finals de maig i principis de juny. Entre elles les que connecten les províncies de Marib i al-Bayda i la carretera entre Abyan i al-Bayda. Després d'estar tancada set anys (des del 2018), també es va reobrir la carretera d'Al-Dhalea, la ruta principal entre la capital iemení, Sanaa (sota control houthi), i Aden, al sud (sota control del govern internacionalment reconegut). En aquest context, l'enviat especial de l'ONU per al Iemen, Hans Grundberg, va valorar especialment la reobertura d'aquesta via pel seu previsible impacte en la reducció dels temps de viatge de la població i la circulació de béns. El diplomàtic va subratllar que **aquesta mesura demostra els acords que són possibles d'assolir a través del diàleg** i va posar en valor el **paper exercit pels actors locals que van facilitar l'acord**. A més, Grundberg va fer una crida a les parts en conflicte a assolir més compromisos i mesures de confiança i a prioritzar les necessitats de la població civil. Anàlisi van apuntar que la reobertura de carreteres també s'hauria vist afavorida per la necessitat dels al-houthistes d'alleujar la crisi econòmica agreujada pel tancament del port d'Hodeida –convertit en inoperable en els últims mesos després dels atacs d'Israel en el marc del seu conflicte amb els al-houthistes– i per les pressions de l'Àrab Saudita al govern internacionalment reconegut. Després de la reobertura de la via entre Sanaa i Aden, els al-houthistes també es van mostrar **disposats a reobrir la carretera principal que connecta Adén amb Taiz (centre)**, clausurada des de fa 10 anys. A mitjans de juny, en el seu informe sobre la situació al país davant el Consell de Seguretat de l'ONU, l'enviat especial de l'ONU per al Iemen va insistir que l'escenari regional i el cessament d'hostilitats al Mar Roig són determinants per al futur del país. No obstant això, també va subratllar que la pau a Iemen equival a molt més que la contenció d'una amenaça i implica posar al centre la població, que ve patint els impactes d'anys de violència i crisi humanitària aguditzada pel conflicte armat.

ISRAEL – PALESTINA

Noves perspectives d'alto el foc a Gaza, mentre s'agreugen crims d'Israel a la Franja

A començaments de juliol tornaven a obrir-se perspectives d'un eventual alto el foc a Gaza al voltant d'una nova proposta presentada pels EUA a través del seu enviat especial per a l'Orient Mitjà, Steve Witkoff. La iniciativa contempla un alto el foc de 60 dies a canvi de l'alliberament de persones, vives i mortes, retingudes per Hamas des dels atacs del 7 d'octubre. Segons informacions transcendides a la premsa, Qatar i Egipte –països mediadors– havien dissenyat un mecanisme d'alliberament esglaonat. No estava clar el nombre de palestins i palestines empresonats per Israel que serien posats en llibertat en el marc de l'intercanvi. **El grup palestí va valorar positivament la proposta** i va mostrar la seva disponibilitat a negociar els termes de l'acord, insistint en les seves demandes prèvies, com una treva permanent i l'accés d'ajuda. No estava clar, però, que el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, estigués disposat a un alto el foc més enllà de dos mesos. I es mantien les incògnites sobre les condicions de la treva que podria pactar durant la seva visita a Washington, en la qual va tornar a exhibir la seva sintonia amb Donald Trump. El seu viatge als EUA va estar precedit de declaracions de membres del Govern israelià sobre un **pla per reubicar la població gazatí en un camp a la ciutat de Rafah**, en una proposta que persones expertes van qualificar com un exemple de crims contra la humanitat.

Les expectatives sobre un nou alto el foc –que seria el tercer, després de la breu treva de novembre del 2023 i la que va estar vigent entre gener i març del 2025, quan Israel va abandonar els termes de l'acord i va reprendre la seva ofensiva– es produeixen en un context d'alarma pel greu deteriorament de la situació a Gaza (i també a Cisjordània). Segons els balanços més actualitzats, com a mínim uns 60.000 palestins i palestines han mort a causa de la campanya militar israeliana a la Franja. En un context de bloqueig i gravíssimes mancances, en les últimes setmanes moltes de les morts s'han produït durant els intents de la població gazatí d'accedir a aliments. Això, com a conseqüència del sistema de repartiment organitzat per Israel en col·laboració amb els EUA a través de l'anomenada Fundació Humanitària de Gaza (GHF, per les seves sigles en anglès). Tot i que Israel ha intentat presentar-la com una iniciativa “humanitària”, nombroses

veus han denunciat el sistema com a degradant, ineffectiu i contrari a tots els principis de l'acció humanitària. En tan sols un mes (entre el 27 de maig i 27 de juny) més de 600 persones havien mort en atacs i incidents produïts mentre esperaven rebre una ajuda indispensable de a la seva supervivència. Diversos mitjans de premsa han alertat que Israel ha donat ordres als seus militars de disparar a palestins desarmats que intentaven assolir punts de repartiment d'ajuda.

Malgrat les creixents denúncies sobre els crims d'Israel a Gaza i la intensificació de la violència contra la població palestina a Cisjordània, el clima d'impunitat va persistir i actors internacionals **no van activar mecanismes de sancions significatius** durant el trimestre. En el marc de la revisió del seu acord d'associació amb Israel, la Unió Europea va publicar al juny un informe en el qual **reconeix "indícis" d'incompliment per part d'Israel** de les seves obligacions en matèria de drets humans. Malgrat això, no es van posar en marxa mesures sancionadores contra Israel ni es va plantejar una suspensió de l'acord d'associació, com exigeixen diversos actors que denuncien el genocidi a Palestina. En aquest context, a finals de juny es va fer públic un nou informe de la relatora

especial de l'ONU per als territoris ocupats palestins, que va exposar les **complicitats econòmiques de nombroses empreses en el genocidi i la perpetuació de l'ocupació i l'apartheid a Palestina**. En aquest document, Francesca Albanese va denunciar com les companyies es lucren amb aquestes pràctiques i com aquesta dinàmica dificulta frenar el genocidi a Palestina. L'informe de la relatora documenta i **assenyala 48 empreses de diversos països i sectors econòmics, que constitueixen una mostra, no una llista exhaustiva de tots els actors implicats**. Entre les companyies assenyalades es compten l'estatunidenc Lockheed Martin, la italiana Leonardo o l'empresa de transport marítim Maersk (sector militar); Amazon, IBM o Microsoft (sector tecnològic), Caterpillar (subministrador clau en equips per a demolicions) i l'empresa espanyola Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF), que treballa en els assentaments il·legals i en el Tren Lleuger de Jerusalem. L'informe de la relatora busca facilitar les accions de rendició de comptes a nivell internacional, on van continuar registrant-se accions de pressió protagonitzades per la societat civil. Durant el trimestre, algunes de les iniciatives de més repercussió mediàtica van ser la flotilla i la marxa cap a Gaza, bloquejades per Israel i països de l'entorn, com Egipte.

Aquesta publicació està subjecta a una llicència de Creative Commons. Es permet la reproducció total o parcial, la distribució i la comunicació pública de l'obra, sempre que no sigui amb finalitats comercials, i sempre que es reconegui l'autoria de l'obra original. No es permet la creació d'obres derivades.

El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de l'Escola de Cultura de Pau i no reflecteix l'opinió de l'ACCD ni de la Generalitat de Catalunya.